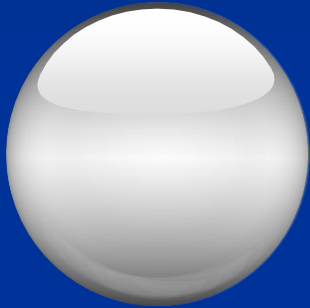

บทที่ 3

การติดต่อสื่อสาร ในงานส่งเสริมการเกษตร

ความสำคัญของการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญกับทุกสังคม ไม่เฉพาะสังคมมนุษย์เท่านั้นที่มีการติดต่อสื่อสาร แม้แต่สังคมของสัตว์ก็ยังมี การติดต่อสื่อสาร ในสังคมของมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน มีการติดต่อสื่อสารจะ ช่วยสร้างให้เกิดความเข้าใจอันดีเกิดขึ้นในสังคม

การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญต่องานการส่งเสริม การเกษตร เพราะนักส่งเสริมการเกษตรจะติดต่อสื่อสารกับเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรเพื่อเผยแพร่ความรู้เทคโนโลยีทางการเกษตรเพื่อให้ นำเอาความรู้และเทคโนโลยีไปใช้ในการพัฒนาอาชีพของตนเองตาม วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการเกษตร

วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตร

เกษตรกรบุคคลเป้าหมายในงานส่งเสริมการเกษตรมีความหลากหลายแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างของแต่ละบุคคลนี้เองเป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การติดต่อสื่อสารติดขัดล้มเหลว บางครั้งทำให้เกิดความเข้าใจที่คาดเคลื่อน

วิธีการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย 5 วิธีการคือ

1. **การติดต่อสื่อสารด้วยการพูด (Oral Communication)** เป็นการติดต่อสื่อสารที่สุດในงานส่งเสริมการเกษตร โดยนักส่งเสริมใช้การพูดกับเกษตรกรผู้เป็นบุคคลเป้าหมาย
2. **การติดต่อสื่อสารด้วยภาษาเขียน (Written Communication)** เป็นการสื่อสารที่ใช้งานมากในการส่งเสริมการเกษตร เช่นหนังสือเชิญ เอกสาร

วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตร

3.การติดต่อสื่อสารโดยไม่ใช้คำพูดและตัวหนังสือ (Non-verbal Communication) เป็นการติดต่อสื่อสารที่ใช้การแสดงออกทางร่างกาย เช่นการแสดงการยิ้ม การขยิบตา เป็นภาษากายที่สามารถสื่อสารให้ผู้รับรู้ถึงอารมณ์เป็นการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การแสดงการสาธิต ร่วมกับภาษาพูดบรรยายประกอบจะทำให้การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

4.การติดต่อสื่อสารโดยการใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Communication)เป็นการติดต่อสื่อสาร โดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในงานการส่งเสริมการเกษตรมีการใช้สัญลักษณ์ในการติดต่อสื่อสาร เช่นการใช้หวักะโหลกไข้วแสดงถึงสารพิษอันตรายทางการเกษตร

วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตร

5.การติดต่อสื่อสารด้วยรูปภาพ (Picture Communication) เป็นวิธีที่ช่วยอธิบายข่าวสารความรู้ได้ดีวิธีการหนึ่ง วิธีการติดต่อสื่อสารนี้ได้แก่ การใช้ตารางข้อมูล แผนภูมิ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ในการส่งเสริมการเกษตรนิยมใช้วิธีนี้ค่อนข้างมาก เช่น power point

วิธีการทำงานส่งเสริมการเกษตร

ระบบนิเวศในนาข้าว

ศัตรูข้าว

- เพลี้ยไฟ
- เพลี้ยจักจั่นสีเขียว
- ผีเสื้อหนอนทอใบข้าว
- ผีเสื้อหนอนกอสีคราม
- แมลงงั่ว
- หนอนปลอก
- ผีเสื้อหนอนกระทู้กล้า
- แมลงทล้า
- เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
- ชนิดปักส่น
- เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลชนิดปีกยาว

ศัตรูธรรมชาติ

- จิ้งหรีดตัวห้ำ
- ด้งแดงพวงดงยาว
- มวนคิงไม้
- แมลงหางหนีบ
- แมลงมุมหมาป่า
- แตนเบียนไข่ทอนกอข้าว
- แตนเบียนงู
- ผีเสื้อกระโดดสีน้ำตาล
- แมลงวันตาโต
- มวนเขียวอุดขี้
- ด้วงเต่า
- ด้วงดิน
- แตนเบียนด้งแค้
- มวนเขรฉวมชาติ
- แมลงปอบ้าน
- แมลงปอเข็ม

ระบบนิเวศวงจรรอาหารเหนือน้ำ

ชีวิตพืช ขกเขียวด, หญ้า, ผักปอดนา ฯลฯ

แมลงศัตรูข้าว เพลี้ยไฟ, แมลงสิง

โรคข้าว โรคไหม้, กาบใบแห้ง

สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ แมลงวัน, มด, ผึ้ง

ศัตรูธรรมชาติ แมลงปอ, ด้วงเต่า, จิ้งหรีด

สิ่งมีชีวิตที่กินและย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ แมลงหางหนีบ, แมลงวัน, เชื้อรา, แบคทีเรีย

ระบบนิเวศของวงจรรใต้ น้ำ

น้ำ

สาหร่าย, แผลงตอน, ไร้, ลูกน้ำ

ตัวห้ำ

มวนจิ้งจิงน้ำ, ตัวอ่อนแมลงปอ, ตัวอ่อนมวนจิ้งจิงน้ำ, แมงมุมต่างๆ, กบ, เขียด, ปลา

สิ่งมีชีวิตที่กินและย่อยสลายอินทรีย์วัตถุ แมลงหางหนีบ, แมลงวัน

โดย กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดอุตรดิตถ์
โทร. 055-440894

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการเกษตร

ระบบการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรด้วยระบบติดต่อสื่อสาร 2 ระบบ

1. **การติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว** เป็นการติดต่อสื่อสารที่ผู้ส่งข่าวสาร ส่งข่าวสารไปยังผู้รับและเมื่อผู้รับได้รับข่าวสาร ไม่ได้โต้ตอบ เป็นการติดต่อสื่อสารที่ไม่สมบูรณ์ เช่น การจัดรายการวิทยุที่ไม่มีการโต้ตอบกับผู้ฟัง
2. **การติดต่อสื่อสารแบบสองทาง** เป็นการติดต่อสื่อสารที่ผู้ส่งข่าวสาร ส่งข่าวสารไปยังผู้รับได้ข่าวสารแล้ว ก็จะโต้ตอบกับผู้ส่ง การติดต่อสื่อสารแบบนี้เป็นการติดต่อสื่อสารที่สมบูรณ์

ระบบการติดต่อสื่อสาร

One-Way Communication

กระบวนการติดต่อสื่อสารที่ไม่

เปิดช่องทาง

Two- Way Communication

การติดต่อสื่อสารแบบสองทาง

การติดต่อสื่อสาร

ระบบการติดต่อสื่อสาร

กระบวนการติดต่อสื่อสาร

กระบวนการติดต่อสื่อสาร คือกระบวนการส่งข้อมูล ข่าวสารความรู้จากบุคคลหนึ่งไปอีกรับบุคคลหนึ่ง จากบุคคลหนึ่งไปยังกลุ่มบุคคลหรือองค์กร หรือจากกลุ่มบุคคลไปยังอีกรับกลุ่มบุคคลหนึ่งในงานส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การที่นักส่งเสริม ส่งข้อมูล ข่าวสารไปสู่เกษตรกรเป้าหมายเป็น รายบุคคล รายกลุ่มหรือในรูปแบบสื่อสารมวลชน

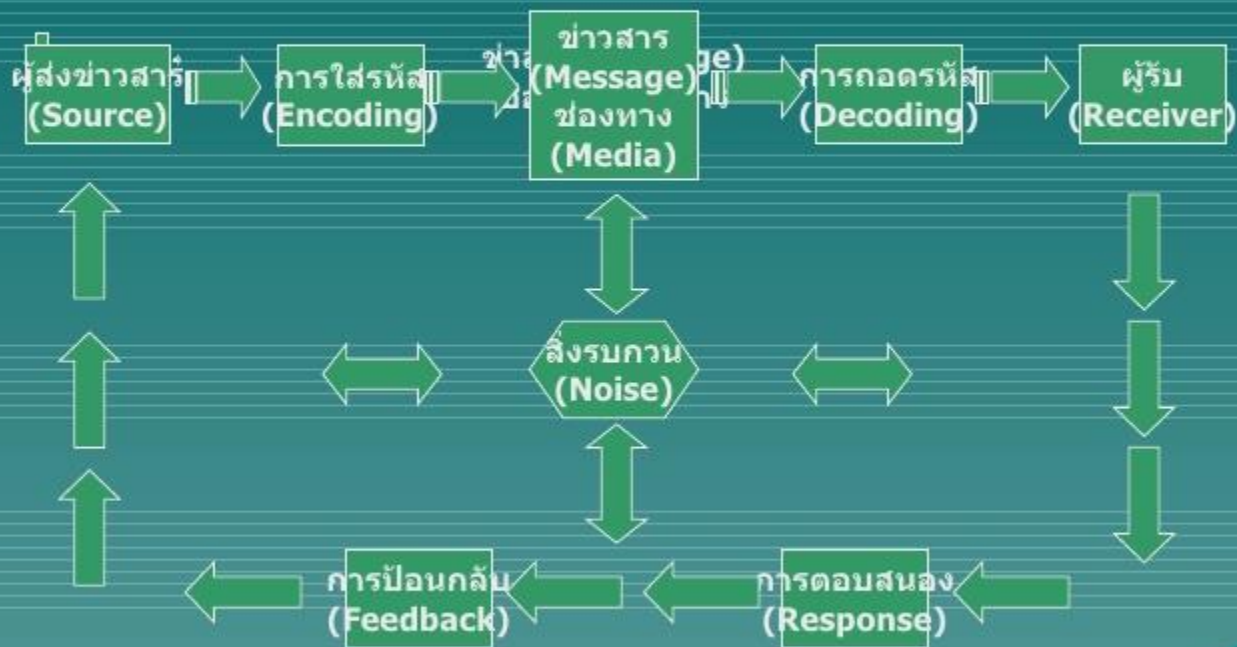
ระบบการติดต่อสื่อสาร

องค์ประกอบของกระบวนการติดต่อสื่อสาร ดังนี้

1. **ผู้ส่งสาร (Sender)** หรือแหล่งที่มาของข่าวสาร ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลเดียว หรือกลุ่มสื่อสารมวลชนก็ได้
2. **ข่าวสาร (Message)** หรือเนื้อหาสาระที่ส่งออกไปจากผู้ส่งซึ่งอาจจะเป็น คำพูด ข้อเขียน สัญลักษณ์ เป็นต้น
3. **ช่องทาง (Channel)** สื่อซึ่งเป็นตัวกลางที่จะนำสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ ได้แก่ การพูด การเขียน สื่อสารมวลชน เป็นต้น
4. **ผู้รับ (Receiver)** บุคคลเป้าหมาย ที่ผู้ส่งต้องการที่จะให้ได้รับข่าวสารที่จะไปส่งให้ซึ่งเป็นบุคคลเดียว หรือกลุ่มก็ได้

กระบวนการติดต่อสื่อสาร

กระบวนการติดต่อสื่อสาร

ปัญหาและอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร

1.ความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่เป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารเหล่านี้ได้แก่

1.1 การมองเห็นหรือสายตา

1.2 การได้ยิน

1.3 การตอบสนองต่อสิ่งเร้า

1.4 วิธีการเรียนรู้

1.5 พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

ซึ่งหากความแตกต่างมากเท่าไร ยิ่งจะเป็นปัญหาในการสื่อสารมากเท่านั้น

ปัญหาและอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร

ผู้ส่งสาร

อุปสรรคในการสื่อสาร

1. ผู้อุปสรรคภายใน (ตัวผู้ส่งสาร)
2. อุปสรรคภายนอก (ตัวผู้รับสาร)

ผู้รับสารที่ฟังรู้เรื่อง

ผู้รับสารที่ฟังไม่รู้เรื่อง